

Handläggare
Robert Lundh
Telefon:08 508 33 638

Till
Utbildningsnämnden
2016-04-14

Yttrande över ansökningar om godkännande av huvudman för fristående förskoleklasser, fritidshem, grundskolor och grundsärskolor

Svar på remiss från Skolinspektionen.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens yttrande som svar till Skolinspektionen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Tony Mufic
Utbildningsdirektör

Katarina Arkehag
T.f. Avdelningschef

Sammanfattning

Skolinspektionen har till Stockholms stad remitterat 16 ansökningar om godkännande av huvudman för fristående förskoleklass, grundskola, fritidshem samt grundsärskola läsåret 2016/2017. Tio av ansökningarna avser start av ny verksamhet och tre ansökningar avser utökning av befintlig verksamhet.

I sju av ansökningarna om nystart, varav en resursskola och en grundsärskola, är uppgiften om skolans lokalisering oklar. Detta förhållande omöjliggör en saklig bedömning av vilka konsekvenser dessa etableringar kan medföra. Förvaltningen avstår därför att yttra sig i dessa ärenden.

Förvaltningen ställer sig negativ till nyetablering och/eller utökning av fler fristående resursskolor. Förvaltningen menar att den modell som kommunen använder som innebär undervisning i små grupper

på en vanlig grundskola har fördelar gentemot renodlade resursskolor.

Profilskolan AB ansöker om utökning med förskoleklass, årskurs 1-5 och fritidshem i Hässelby-Vällingby. Förvaltningen ställer sig tveksam till utökningen eftersom söktryck och elevantal på Profilskolan under innevarande läsår är lågt. Vidare bedöms skolans utemiljö inte tillgodose yngre elevers rörelsebehov.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för utveckling och samordning i samverkan med grundskoleavdelningen.

Bakgrund

Ansökan om godkännande av huvudman för fristående förskoleklass, fritidshem, grundskola och grundsärskola görs till Skolinspektionen. Ansökningarna remitteras sedan till lägeskommunen för yttrande. Kommunens yttrande ska innehålla en beskrivning av friskoleetableringens ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser för kommunens skolväsende. Beskrivningen ska avse vilka konsekvenser som etableringen kan medföra på sikt, cirka fem år från och med starten.

För att Skolinspektionen ska kunna göra en helhetsbedömning om vilka följder en etablering kan medföra bör kommunen bifoga följande:

1. En befolkningsprognos över aktuell åldersgrupp elever i kommunen. Prognosen ska minst sträcka sig 5 år framåt, men helst 10 år.
2. En sammanställning över samtliga kommunala och fristående grundskolor i kommunen. Av sammanställningen bör både årskurser och elevantal per årskurs i varje skola framgå.
3. En karta som tydligt visar placeringen av de kommunala och fristående skolorna i kommunen.

Det är Skolinspektionens uppgift att bedöma om utbildningen ger de kunskaper och färdigheter som skolan ska förmedla. Staden har valt att yttra sig i ett samordnat remissvar¹. Svaret ska vara Skolinspektionen tillhanda senast den 15 april.

---

¹ Följande ärenden behandlas i yttrandet:

2016:691, 2016:907, 2016:677, 2016:758, 2016:857, 2016:1 128, 2016:655, 2016:961, 2016:968, 2016:970, 2016:687, 2016:1 080, 2016:1 078, 2016:1 082, 2016:681 och 2016:683.

Ärendet

Ansökningar om godkännande som huvudman

Skolinspektionen har till Stockholms stad remitterat 16 ansökningar om godkännande av huvudman för fristående förskoleklass, grundskola, fritidshem och grundsärskola.

Vid fullt utbyggd verksamhet motsvarar ansökningarna 2 876 elevplatser i grundskolan och 40 i grundsärskolan. Tre ansökningar avser godkännande av huvudman för redan befintlig skolenhet. Tio av ansökningarna avser start av ny verksamhet, men endast i tre av dessa framgår var etableringen planeras.

Tre av huvudmännen önskar utöka befintlig verksamhet. En av dessa är Kunskapsskolan Fruängen och ansökan gäller en utökning med årskurs 4 och 5.

Profilskolan AB ansöker dels om att utöka verksamheten med förskoleklass, fritidshem och årskurs 1-5, dels om godkännande som huvudman för årskurs 6-9.

Magelungen Utveckling AB ansöker om godkännande som huvudman för en utökning, årskurs 1-3, av en befintlig fristående grundskola vid Magelungens grundskola i Långbro Park.

Lilla Martinskolan ansöker om att starta en ny verksamhet, förskoleklass, årskurs 1-9 och fritidshem, i stadsdelsnämndsområde Farsta.

Kunskapsskolan AB ansöker om två nyetableringar dels Kunskapsskolan Långholmen med förskoleklass, fritidshem och årskurs 1-6, dels Kunskapsskolan Gröndal med årskurs 4 -9.

Då Hägersten-Liljeholmen är ett område med stor befolkningsökning gör förvaltningen bedömningen att kompletteringar till redan befintligt utbud av elevplatser är positivt.

Nedanstående sammanställning ger en översiktlig bild av 2016 års ansökningar.

Fördelning av elevplatser i 2016 års ansökan

Stadsdelsnämndsområde	Grundskola			Grundsärskola		
	Årskurs	Antal elever	Fritidshem antal elever	Årskurs	Antal elever	Fritidshem antal elever
Hägersten- Liljeholmen	4-5 4-9 1-3*	88 378 10				
Hässelby-Vällingby	F-9	480	300			
Farsta	F-9*	50	22			
Kungsholmen	F-6	294	147			
Lokalisering ej angiven	4-9 F-6 F-9* F-6 F-9 F-9*	480 350 60 280 876 20	50 315 30 200 162 14	F-9	40	28
Summa		2876	1268		40	28

Källa: 2016 års ansökningar remitterade till Stockholms stad. * Avser resursskola

I **bilaga 1** finns en utförligare sammanställning av ansökningarna.

Tre av 2016 års ansökningar gäller enbart godkännande som huvudman för redan befintlig verksamhet. Utvecklingspedagogik AB övertar huvudmannskapet vid Lunaskolan, Lunaskolans grundsärskola samt Lunaskolan Södra.

Organisation av grundskolan i Stockholm

Grundskola

I staden finns under innevarande läsår totalt 140 kommunala grundskolor och 115 fristående grundskolor (exkl. grundsärskola). Av de fristående grundskolorna är 19 resursskolor för elever i behov av särskilt stöd.

Totalt finns det cirka 92 000 Stockholmslever i grundskolan. Dessa går i kommunens grundskolor, i andra kommuners grundskolor, i fristående grundskolor inom och utanför stadens gränser samt i internationella skolor.

Innevarande läsår går 69 302 elever i Stockholms stads egna grundskolor. En ökning med 1 652 elever jämfört med föregående läsår. Ökningen sker i alla åldersgrupper, men är störst i årskurserna 1-3.

Antal elever 2014/2015 och 2015/2016 i stadens grundskolor

	Antal elever	
	2014/2015	2015/2016
Förskoleklass	8 500	8 543
Årskurs 1-3	23 400	24 331
Årskurs 4-6	19 350	19 752
Årskurs 7-9	16 400	16 676
Totalt	67 650	69 302

Källa: Utbildningsförvaltningen

Stadens egna grundskolor bedöms ha lokalkapacitet för cirka 73 200 elevplatser. I förvaltningens projekt ”Skolbyggnation för ett växande Stockholm” bedöms antalet elevplatser år 2020 vara cirka 82 200 elevplatser.

Elever i fristående grundskola

Sammantaget går drygt 22 000 Stockholms elever i fristående förskoleklass och grundskola vid skolor belägna dels i staden, dels i annan kommun. Flest elever i fristående skolor finns i årskurs 7-9.

Andel, %, elever i fristående grundskola

Årskurs	Läsåret 2014/2015	Läsåret 2015/2016
F-3	18	18
4-6	23	26
7-9	26	30

Källa: Utbildningsförvaltningen

Mellan läsåren 2014/2015 och 2015/2016 har andelen Stockholms elever i fristående skola ökat i såväl årskurs 4-6 som 7-9.

I **bilaga 2 a och 2 b** finns sammanställningar över samtliga kommunala respektive fristående grundskolor i staden. Där anges elevantal per skola och årskurs.

Organisation av grundsärskolan i Stockholm**Grundsärskola**

Våren 2016 är 819 Stockholms elever mottagna i grundsärskolan. Av dessa går drygt 600 elever i stadens skolor, inkluderade eller i renodlade särskoleklasser. Vid 29 av stadens grundskolor finns rena särskoleklasser, men totalt finns grundsärskoleelever vid 62 av stadens skolor. För information om elevantal per skola och årskurs se **bilaga 2 c**.

Totalt går 193 Stockholms elever mottagna i grundärs skolan i fristående grundärs skolor. I Stockholm finns elva fristående grundärs skolor med totalt 133 Stockholms elever. Dessutom har 60 elever från Stockholm valt en fristående grundärs skola i en annan kommun. För ytterligare information om antalet Stockholms elever i de fristående grundärs skolorna fördelat per årskurs, i och utanför staden, se **bilaga 2 d**.

Befolkningsprognos

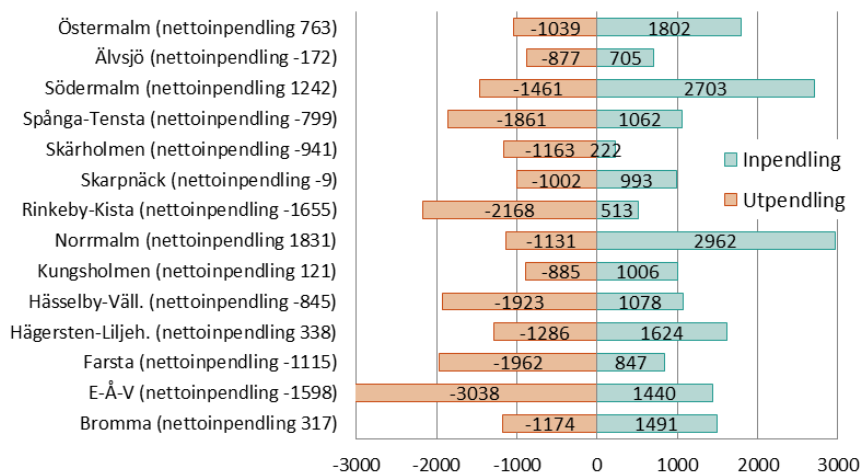
Stockholms befolkning ökar kraftigt. Barn i åldern 6-12 år prognostiseras att öka med nästan 10 000 personer (14,6%) fram till 2023. Ungdomar (13-15 år) förväntas öka med 7 840 personer, eller 32 procent, under motsvarande tidsperiod.

Orsaken till den prognostiserade befolkningsökningen är den ökande bostadsproduktionen som staden har som mål att realisera. I stadsdelsnämndsområdena Hägersten-Liljeholmen, Farsta, Enskede-Årsta-Vantör och Bromma beräknas befolkningen att öka mest.

Elevströmmar

I genomsnitt bor 76 procent av Stockholms eleverna i det stadsdelsnämndsområde där de går i skola, men skillnaden mellan stadsdelsnämndsområdena är stora. I Bromma (87 %), Södermalm (85 %) och Hägersten-Liljeholmen (83 %) går flest elever i skolan inom sitt eget stadsdelsnämndsområde. I Rinkeby-Kista däremot, går endast 65 procent av eleverna i en skola inom sitt eget stadsdelsnämndsområde. Hur elevströmmarna ser ut i de olika stadsdelsnämndsområdena syns i nedanstående diagram.

In/utpendling av elever från respektive stadsdelsnämndsområde. Avser både fristående- och egen regi år 2015

Källa: Sweco

När det gäller nettoinpendlingen i elevantal tar alla stadsdelsnämndsområden i innerstaden samt Bromma och Hägersten-Liljeholmen emot fler elever än vad som pendlar ut från dessa stadsdelsnämndsområden. nettoinpendlingen är störst i elevantal för Norrmalm och Södermalm. I motsats har Rinkeby-Kista och Enskede-Årsta-Vantör den största nettoutpendlingen sett till elevantal.

Förvaltningens synpunkter och förslag till beslut

Skolinspektionen har till Stockholms stad remitterat 16 ansökningar om godkännande av huvudman för fristående förskoleklass, fritidshem och grundskola/grundsärskola läsåret 2016/2017. Tio ansökningar gäller nyetablering av grundskola, tre utökningar av redan befintlig verksamhet och tre godkännande som ny huvudman. Vid fullt utbyggd verksamhet motsvarar ansökningarna 2 876 elevplatser i grundskolan och 40 i grundsärskolan.

Av de huvudmän som ansökt om nyetablering har tre angett skolplacering och dessa kommer att etablera sig på Södermalm, i Gröndal och i Farsta. Av övriga ansökningar framgår inte var nyetableringarna kommer att ske, vilket försvårar förvaltningens möjligheter att göra en konsekvensanalys. Förvaltningen avstår därför att yttra sig i dessa ärenden.

Förvaltningens synpunkter presenteras först stadsdelsnämndsområdesvis, för nyetableringar och eller utökning av redan befintlig verksamhet av fristående grundskolor och grundsärskolor. Därefter redovisas förvaltningens ståndpunkter om nyetablering av fristående resursskolor. Ställningstagandena har framkommit i samarbete med grundskoleavdelningen. Avslutningsvis redovisas förvaltningens synpunkter om ny huvudman vid redan befintlig verksamhet.

Hässelby-Vällingby

Remitterad skola

- Profilskolan

Profilskolan AB ansöker dels om utökning med förskoleklass, fritidshem samt årskurs 1-5, dels om godkännande som huvudman för årskurs 6-9. Förvaltningen har inget att erinra mot att Profilskolan AB blir ny huvudman för årskurs 6-9.

Lsåret 2015/2016 har Profilskolan 73 elever, varav 28 i årskurs 9 och resterande 45 elever i årskurs 6-8. Av det totala elevantalet kommer 57 från staden. Förvaltningen ställer sig tveksam till en utökning av skolans verksamhet med förskoleklass och årskurs 1-5

dels då huvudmannens stabilitet kan ifrågasättas, dels då skolans utemiljö inte kan anses tillgodose det rörelsebehov som yngre elever har.

Hägersten-Liljeholmen

Remitterade skolor

- Kunskapsskolan Fruängen
- Kunskapsskolan Gröndal

Under 2014 etablerade Internationella Engelska skolan verksamhet på Liljeholmen. Den har tillstånd för F-9 men startade från årskurs 4. Hösten 2016 startar Entréskolan i Hägersten/Liljeholmen med årskurs 4-8 och skolan har godkännande för 240 elever.

De utökningar som Kunskapsskolan Fruängen respektive Kunskapsskolan Gröndal ansöker om ser förvaltningen positivt på, då befolkningen ökar kraftigt i området.

Södermalm

Remitterad skola

- Kunskapsskolan Långholmen

Kunskapsskolan i Sverige AB ansöker om godkännande för förskoleklass, årskurs 4-9 och fritidshem på Långholmen. Förvaltningen har inget att erinra mot denna etablering.

Resursskolor

Remitterad skola

- Magelungens grundskola Långbropark

Magelungen Utveckling AB ansöker om utökning med årskurs 1-3 i Hägersten-Liljeholmen.

- Lilla Martinskolan Farsta

Stiftelsen Martinskolan driver redan idag verksamhet i Söders Waldorfskola.

Förvaltningen ställer sig negativ till utökning av verksamhet vid fristående resursskolor. Förvaltningen menar att den modell som kommunen använder som innebär undervisning i små grupper på en vanlig grundskola har fördelar gentemot renodlade resursskolor.

Lokalisering – ej klar

I sju av ansökningarna har huvudmännen inte tydligt angett var i Stockholm etableringen ska ske. Detta förhållande medför att förvaltningen inte kan bedöma konsekvenserna av en etablering.

Ny huvudman

Utvecklingspedagogik AB ansöker om godkännande som huvudman för redan befintlig verksamhet vid Lunaskolan, Lunaskolan grundsärskola samt Lunaskolan Södra. Förvaltningen har inget att erinra mot detta.

Övriga synpunkter

Avslutningsvis vill förvaltningen påtala vikten av att Skolinspektionen prövar om de ansökande huvudmännen har säkerställt tillgång till idrottshallar samt erbjuder en utemiljö som tillgodoser elevernas rörelsebehov. Förvaltningen vill också framföra vikten av att etablering av nya skolor bör ske i lokaler som inte exkluderar personer med funktionsnedsättning.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande till Skolinspektionen. Beslutet justeras omedelbart.

Bilagor

1. Sammanställning av årets ansökningar.
2.
  - a. Stockholmselever i stadens grundskolor.
  - b. Stockholmselever i fristående grundskolor i Stockholms stad.
  - c. Stockholmselever mottagna i grundsärskolan i stadens grundsärskolor.
  - d. Stockholmselever mottagna i grundsärskolan i fristående grundsärskolor i Stockholms stad.
3. Kartor över Stockholms 14 stadsdelsnämndsområden där skolorna är inritade.
4. Befolkningsprognos över åldersgrupperna 6-12 respektive 13-16 år.